

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Alkotmányos biztosítékok.

Keserű érzés járja át lelkünket mindannyiszor, valahányszor a közelmúlt idők politikai hitványosságai jutnak eszünkbe.

Ünnepélyes hangulattal vegyes mély aggodalom között olvasta fel Dr Válcik Ferenc tiszti főügyész alábbi határozati javaslatát, melyet az e hó 11-iki közgyűlés egyhangulag elfogadott és magáévá tett s amely az abszolutisztikus idők bekövetkeztetésének kívánja törvényes útját vágni. A javaslat így szól:

A nemzeti ellenállást tárgyazó határozatok és körlevelek, az alkotmányos rend helyreállta következtében most már egyszerűen tudomásul vétetnek. Okulva azonban a közelmúltban lefolyt válság hol lélekölő, hol lesújtó tanulságain, kimondja a törvényhatósági bizottság, hogy az országgyűlés képviselőházához kérvénnyel fordul az alkotmány biztosítékok erősítése s oly törvények hozatala iránt, melyek míg egyrészt az alkotmány védbástyájának bizonyult vármegyei autonómia zavartalan működését minden kormányzati önkénnyel szemben biztosítják, másrészt a tisztviselői kart a kormányhatalom tulkapásaival szemben hatékonyan megvédelmezik.

Kéri tehát a törvényhatósági bizottság:

1. az 1867. évi X. t.-cikknek az' abban biztosított felségjog sérelme nélküli oly értelmű autentikus interpretációját, esetleg olyan módosítását, hogy az országgyűlés sem el nem napolható, sem fel nem oszlatható mindaddig, míg a jövő évi költségvetés alkotmányosan tárgyalva és törvényerőre emelve nincs, még azon esetben sem, ha ennek tárgyalása bármely okból átnyulna azon évre, melyre a költségvetés vonatkozik;

2. kéri az 1886. évi XXI. t.-cikk 20. §-ának oly világos, tiszta és félre nem magyarázható szöveggel való helyettesítését, mely a vármegyei tisztviselőket világosan eltiltja az önként fizetni szándékolt adók elfogadása, az önként jelentkező ujoncok besorozásánál való mindennemű segédkezéstől akkor, a midőn az ország törvényen kívüli állapotban van;

3. kérjük törvényben kimondani, hogy az 1888. évi XVIII. t.-cikk 1 §., az 1889. évi VI. t.-cikk 5. §-ában és 12. §-ának 4-ik bekezdésében, a póttartalékosok tényleges katonai szolgálatra való behívhatóságának előfeltételül szabott rendkívüli körülményeknek nem tekinthető azon eset, midőn az országgyűlés ujoncmegajánlási jogánál fogva az ujoncok kiállítását megtagadta;

4. kérjük annak törvényben való kimondását, hogy az 1904. évi X. t.-cikk alapján a vármegyét illető államjavadalmazás kiszolgáltatását a kormány semmiféle cimen meg nem tagadhatja s a javadalmazás előleges negyedévi részletekben minden körülmények közt feltétlenül kiszolgáltatandó;

5. kérjük törvényben való kimondását annak, hogy a midőn az országgyűlés azon okból szünetel, mert királyi leirattal elnapolva, vagy felosztatva lett, a kormány nem követelheti feltétlenül a végrehajtását azon rendeletének, melyet a törvényhatóság törvénytelennek, sérelmesnek vagy célszerűtlennek vél, mindaddig, míg az országgyűlés egybe nem hivatván, ezáltal meg nem adatik a mód és alkalom, hogy a törvényhatóság a sérelmesnek vélt rendelet ellen a képviselőháznál keressen orvoslást. Kérjük az 1886. évi XXI. t.-cikk 64. és 65. §-ainak módosítását s annak kimondását, hogy ezen kivételes hatalom nem illeti meg a főispánt akkor, midőn az országgyűlés a kormány tanácsára királyi leirattal elnapolva vagy felosztatva van;

6. kérjük annak törvényben való kimondását, hogy a főispán a törvényhatósági bizottság husz tagjának írásban kifejezett kívánságára a közgyűlést 3 nap alatt egybehívni köteles;

7. kérjük a főispáni eskünek törvényben való szabályozását s annak kimondását, hogy a főispán az eskütétele előtt nem hatóság, hatósági jogokat nem gyakorolhat s az eskütétel csak ugy érvényes, ha annak bevételénél a törvényhatóság aktíve kiküldött közege útján közreműködik.

A kormány pedig a törvényhatóságnak az eskü bevételét megtagadó határozata ellenére az eskübevételt és beiktatást csak akkor követelheti feltétlenül, ha az országgyűlés együtt

van s a vélt sérelemért a törvényhatóság a képviselőháznál kereshet orvoslást.

8. kérjük a tisztviselői szolgálati pragmatika megalkotását akkép, hogy a tisztviselő a hivatali önkény ellen ugy fel, mint lefelé védve legyen s a kormány és törvényhatóságok közt támadt összeütközések esetén csak ez utóbbinak rendeleteit legyen köteles teljesíteni;

9. kérjük az 1886. évi XXIII. t.-cikk hatályon kívül helyezése mellett, a fegyelmi eljárást a vádely, a védelem szabadsága, a szóbeliség és közvetlenség irányelveinek szem előtt tartásával újból szabályozni s az ezekben való biráskodást ugy az alsóbb, mint felsőbb fokozatokban független fegyelmi bíróságokra ruházni.

Végül kérjük a megalkotandó összes garanciális törvények hatályát és érvényét büntető jogszankcióval is biztosítani.

Mélyen tisztelt Képviselőház! A fentiekben csak nagyobb vonásokban mutattunk rá a rések és hézagokra, melyek a közelmúlt alkotmányos küzdelem alatt törvényeinkben mutatkoztak.

Ezen hézagok tették sok helyt lehetetlenné az ellenállást és lehetővé azt, hogy egy alkotmányellenes, törvénytíró kormányzat, összes garanciális törvényeinket a rabulisztika és jogcsavarás fegyvereivel megkezdte s alkalmazásukat és érvényesítésüket lehetetlenné tette.

Nem kívánunk anarchisztikus állapotokat, akarjuk a törvények és a rend uralmát, de mindezek felett ragaszkodunk alkotmányos szabadságunkhoz s mert szerencsétlen nemzeti viszonyaink közt a törvénykönyv lehet az egyedüli fegyverünk, azt akarjuk, hogy a legközelebbi ütközetben berozsdásodott és elavultnak bizonyult fegyvereink modernnek, ujak s a fejlődő viszonyainak megfelelőekkel cseréltesse fel.

S most, a midőn a nemzettel együtt érző férfiak vannak a kormány élén, midőn az országgyűlés többsége a kormányzó párt azon párt soraiból került ki, mely ezen törvényalkotások szükségét mindig hangsúlyozta, elérkezettnek véljük az időt felismerni kéri szavunkat ezen reformok mielőbbi keresztül vitele és létesítése érdekében. Kötelességünknek tartottuk, hogy amennyiben rajtunk áll, mi is hozzájáruljunk az alkotmányon

a közel multban ejtett sérelmeknek a jövőben való megátláshoz.

Ezen célra a kívánt reformokat találtuk alkalmasnak s ezért mély tisztelettel kérjük azok létesítését.

Ugron Ákos főispán megnyitója.

Vármegyénk csütörtökön tartott közgyűlését a főispán következő tartalmas beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Közgyűlés!

Midőn szerencsém van az első rendes megyei közgyűlést megnyitani, fogadják őszinte üdvözlömetem.

Kormányunk az ország kormányzatát a legnehezebb viszonyok között vette át. Hiszen számos vármegyében a közigazgatási állapotok fel voltak dülva, alkotmányosan megválasztott tisztviselők erőszakkal el voltak távolítva. Az isteni Gondviselés megőrizte hazánkat, az alkotmányunk kiállotta a tűzpróbát; a vármegyék nagy része tudta kötelességét s a megpróbáltatásokat derekasan megállották. Kormányunk alig fél évi kormányzata alatt a rendet helyreállította; a visszaéléseket megszüntette; a nemzet letörésére, alkotmányunk eltiprására vállalkozó kinevezett tisztviselőket elmozdította; kárpótlási igényekkel még a bíróságaink által is elutasítottván, a hazafias választott megyei tisztviselőket visszahe-lyezte.

Kormányunk Ausztria kormányával a vám és kereskedelmi tárgyalásokat megkezdte. Reményünk van, hogy jövőre Ausztriával nem vámszövetséget, hanem vámszerződést fogunk kötni. Kormányunk nagy gondot fordít arra, hogy a keleti országok nyereszterményei és állatai reánk ne zuduljanak. Gabonánk, állataink, szóval összes terményeink kivitele — mennyiben Németországgal a mult kormány által megkötött súlyos szerződés folytán visszaszorították — más országokban találjon piacot. A valuta helyreállítása és a készletek felvétele végetti alkudozások a befejezéshez közelednek. Ennek folytán reményünk van, hogy Ausztria pénzügyeinek befolyása és nyomása alól megszabadulunk; külföldi tőke fog felkeresni, számos gyárt és vállalatot fognak létesíteni, melyek a szegény munkásnép megélhetését biztosítanak, mi által a nagymérvű és káros amerikai és romániai kivándorlás is önként megszűnnék.

Azt hiszem, az angol parlament tagjainak és az angol kereskedőknek látogatása, kik Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterünk kezdeményezése és meghívása folytán jöttek hazánkba, hogy közigazgatási állapotainkat tanulmányozzák és megismerjék — különféle ipari vállalatoknak angol pénzen való felállítását fogja eredményezni. Ezen hazafias eljárásért köszönettel tartozunk s remélem, hogy a törvényhatósági közgyűlés ezen érdemeit méltányolni fogja és ennek feliratilag is kifejezést fog adni.

A vármegye viszonyaira nagy gondot fordított, így a vármegye közgazdasági állapotaira is. A vármegye területén lévő erdőknek indokolatlan letarolását, különféle uton-módon egy kézbe való játszását teljes befolyással iparkodni fogok megakadályozni. Hibásnak tartom azon eljárásokat, melyekkel — a törvény kijátszása végett — a törvényt nem ismerő szegény székely néppel alszerződéseket aláíratnak, az erdőket egy-két névre telekkönyvileg átíratják, — némely helyeken a kisbirtokosok érdekeit sem kapván meg, hogy így az erdőket az erdőhivatalok befolyása alól felszabadítván, az erdőket — a székely nép egyedüli pénzforrását — egy-két befolyásos egyén az üzéseknek olcsón eladhassa. Azért lépéseket tettem, hogy addig is, míg törvényhozási intézkedések lesznek, a községek ezen közvagyonát ne kallódjon. Áránysítások, telekkönyvi helyesbítések, közbirtokossági erdők kezelése és eladásoknál a kisbirtokosok érdekeit megvédelem.

Különösen lekötő munkásságomat a vármegye közigazgatása. A székely nép érdekeinek megvédése végett több erélyes intézkedéseket kezdeményeztem. Nagy súlyt fektetek arra, hogy a községi adminisztráció igazságos és gyors legyen. A községi adminisztráció jelenleg drága, a nép az iránt bizalmatlan, mert állami és különösen községi adója minden évben más-más összegben rovatik ki. Szándékom a községi adminisztrációt a helyszínen megvizsgálni, esetleges visszaéléseket megszüntetni.

Iparkodni fogok a községek szükségleteinek fedezésére oly jövedelmi forrásokról gondoskodni, melyek egyeseket nem terhelnek, de amelyek a községi vagyonnak erélyes ellenőrzése és a községek által kibérelt fogyasztási adóknak helyes és szigorú kezelése mellett megszerezhetők.

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter 25 éve képviseli Jászberény városát az országgyűlésen. Ez alkalomból számosan üdvözölték; úgy tudom a közgyűlés folyamán a törvényhatóságnak lesz alkalma, hogy nagy érdemeit és tehetségeit méltatva — feliratilag üdvözölje.

Ő Felső királyunk magasztos fejedelmi intézkedése folytán történelmünk nagy alakjai: II. Rákóczi Ferenc, Thököly és társainak halmvai e hó 27. és 28. án haza szállt.

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

Danyi bácsi.

Írta: Vajda József.

Valami hatvan esztendővel ezelőtt lakott a mi falunkban egy régi divatu öreg ur, akit a legutolsó utcai gyerekek is csak Danyi bácsinak szólított. A féle prókátor viselt avas természetű ember, aki a legmegesontosodottabb ellensége volt mindennek, a mi új s amit az izlésben és tudásban előrehaladott kor föltalált, az elől ő makacsul elzárkózott.

— A mi apáinknak jó volt, legyen jó nekünk is, szokta mondani. Azok nem módiztak, nem cifrázkodtak, mégis nagyobb urak voltak.

Háta mögött négy üvegnek csufolták az emberek, nyilván arról a hatalmas águ okulásáról, melyet soha le nem vett az orráról, hogy valamiképpen baja ne essék.

— Drága ereklje ez nekem, a nagy apám kapta a palatinusától. Ma már nem csinálnak ilyent. Kizökkent a világ régi sodrából, de nem is lesz ennek jó vége! Egy kocsi szinből átdolgozott szobácskában lakott fiával s férjes leánya hiába kérte, hogy költözzék át hozzájuk, ott majd gondját viselik, ő hajthatatlan maradt, mint a sarokba támasztott somfabotja. Mégél már ő a maga egyszerűségében, nem szorult senkire. Hónaponként egyszer ő maga takarította a szobáját, maga

tatnak, hogy tetemeik immár a haza földjén feküdjenek. Ezen végítettségénél, a nemzet soha el nem múló hálája és kegyelele jeléül országos ünnepélyek rendeztetnek. Kérem a közgyűlést intézkedni, hogy ezen ünnepélyeken a vármegye küldöttségileg képviselve legyen és Rákóczi Ferenc halhatatlan érdemeinek elismerésül sirjára koszoru helyeztessék. Miniszterelnök az ünnepélyekről a vármegyét leiratilag értesítette.

Fájdalommal kell kijelentnem, hogy Novák Károly székelyudvarhelyi lakos, Süller István nyug. ülkei plebános, Pálffy Károly nyug. reálisk. tanár, Kassay Farkas Ig. nác Székelyudvarhely nyug. polgármestere, ki több ízben volt országos képviselő, végül Katona Ferenc volt korondi jegyző, kik mindnyájan megyei bizottsági tagok voltak, elhunytak. Felkérem a t. közgyűlést, hogy nevezett közlisztelekben állott tagtársaink felett részvételeket jegyzőkönyvbe iktatni méltóztassanak.

Ezek után van szerencsém a t. közgyűlés tagjait szívélyesen ujjában üdvözölni s felkérni, hogy a tárgyszózatban jelzett ügyek elintézésében részt venni, a felmerülő kérdéseket tárgyilagosan megvizsgálni és megvitatni szíveskedjenek. A közgyűlést ezennel megnyitom.

Keresztény szociális előadások Székelyudvarhelyt.

A keresztény szociális mozgalom nem új keletű dolog. Létrehívta a külföldön, különösen a protestáns Németországban évtizedekkel ezelőtt a nagy arányokban fellépett szociáldemokratizmus, mely a nép- és munkásjogok védelmének örve alatt az emberi szív két legszentebb érzelmén: a vallásosságon és hazaszereteten akart végiggázolni. A keresztény szocializmus is nép- és munkásjogokat hirdet, de a vallásosság és hazaszeretet alapján; a népet okos, erkölcsös, munkás életre tanítja, nem erkölcsi zabolátlanságra s hivat nem a nemzetietlenség vörös zászlója, de a nemzeti lobogó alatt toborozza, melyen ott ragyog a kereszt, minden modern és üdvös haladás örök jelképe. Nem egy pártnak és felekezetnek akar tehát szolgálni nálunk sem, hanem szolgálatokat ohajt tenni az

egész nemzetnek és az egész magyar társadalomnak, hogy a kereszt jegyében védelmet nyújtson és védelemre tanítson a hit, erkölcs és haza nélkül való szocializmus veszedelmei ellen.

A magyar keresztény szociális mozgalom alig pár esztendő, de lelkes vezetőinek, elszánt harcosainak fáradságot nem ismerő munkája révén már egész hadsereget állíthat a nemzetietlenek támadásai, felfurcsos megfélemlítései ellen. Földmíves, munkás-, iparos-, ifjúsági egyesületei, tanonc- és cselédleány-otthonai, fogyasztási és hitelszövetkezetei nap nap után szaporodnak s nem mulaszt el egyetlen alkalmat, hogy a népet és munkásokat vezetőikkel együtt a legfontosabb erkölcsi és anyagi javak megszerzésének és megvédésének legpraktikusabb módozatairól föl ne világosítsa.

Igy és ily céllal jönnek e mozgalom vezető férfiai városunkba is, hogy itt október hó 21., 22. és 23-án a város és megye érdeklődő nagy közönségének keresztény szociális kurzust tartsanak. Giesswein Sándor, Ugron Gábor, Nagy Emil orsz. képviselők, Szentiványi Károly, Huszár Károly, Haller István lapszerkesztők és Szalánczy Andor munkásszónok jönnek le és tartanak előadásokat a leggyakorlatibb tételekről.

A kurzus október 21-én, vasárnap délután nyilvános üléssel kezdődik. Hétfőn 22-én délelőtt és délután zárt ülések lesznek, melyeken az egyes előadók javaslatait a jelenlevők megbeszélhetik és megvitathatják. Kedden, 23-án délután egy második nyilvános üléssel a kurzus befejeződik.

A tárgyalásra kerülő tételek ezek: 1. Népszövetség. 2. A nép vasárnapja. 3. Kisgazdaságok reformja. 4. Munkáskérdés. 5. Gazdasági oktatás a népiskolákban. 6. Néptanítók szociális feladatai. 7. Hitelszövetkezetek. 8. Nőnevelés közigazdasági szempontból. 9. Cselédügy. 10. Székely kérdés (tagosítás, aránysítás).

gyasztotta. A kínai császár sem volt nála boldogabb ilyenkor. Végre a jó izlésnek olyan megsértését követte el Danyi bácsi a kaszinóban, hogy e miatt örök időkre kigunyolták onnan. Néhány nap múlva aztán más se mehetett a kaszinóba, mert miért, miért nem, egy szép reggelre porrá égett. A rossz nyelvek csakhamar kitalálták, hogy a négy üveg gyújtotta föl boszúból.

Hanem a fiát gyönyörű mákvirágnak nevelte. Vagyis, hogy az volt a baj, hogy sehogysem nevelte. A fiu már a kamasz kort is elérte, de könyv még nem volt a kezében. A helyett pokoli kedvteliséssel verte be az ablakokat és a béres gyerekek fejét s olyan veszett híre volt a faluban, hogy mindenki megvetéssel beszélt róla.

Jól látta ezt a jó lelkű plebános s nem egyszer csóválta meg a fejét fölháborodásában. Végre, mikor már nem állhatta tovább, kezébe vette esernyőjét, előkiáltotta kedves kutyáját s elballagott Danyi bácsihoz, hogy a fia érdekében egy kisse a lelkére beszéljen. Mikor belépett, az öreg éppen olvasóját gyarapította, a mint vendégszerető házigazdához illik, rögtön meg is kínálta a papot, kinek, hogy nagyobb étvágya legyen, ő maga is hozzálátott. Oly kegyetlen pusztítást vitt véghez a pogácsa, zsemlyék és gombócok dandarában, mintha négy napos börtönt épp most fejezte volna be. Hiába volt a sze-

11. Egyesületi élet. 12. Népipar (bőr, fa, agyag). 13. Kisemberek jogvédelme. 14. Székely kivándorlás. 15. Községi autonómia.

A részletes programot a lapokban közli majd a rendezőség, mely a város és vidék közönségét nemrang- és valláskülönbség nélkül a kurzuson való részvételre tisztelettel meghívja s az üléseken szívesen látja.

Az állami főreáliskola tanulmányi kirándulása.

Szombaton okt. 6-án d. u. indultunk el 20. án Nosz Gusztáv és Szarvas Arnold tanárok vezetésével. Fehéregyházán kiszállottunk, hogy meglátogassuk hazánk Tyrtaeusának Petőfi Sándornak sírját. A «hymnus» elneklése után Nosz Gusztáv tanár szép beszédben emlékezett meg a nagy költőről és a névtelen hősről. Ezután egy órai gyaloglás után Segesvárra érkezünk s a Petőfi S. szobra előtt ismét egy kis ünnepélyt rendeztünk. A város megtekintése után az éjjeli vonattal tovább utaztunk. Vasárnap reggel Gyulafehérvárra érkezünk. Egy főgymnasiun tanár szíves kalauzálása alatt megneztük a város nevezetességeit, a gyönyörű könyvtart, az impozáns székesegyházat, a csilgalagaku várat s a gymnasiumot. Delután a helyi érdekű vasúttal Zalánára utazunk, hova este érkezünk, itt meg is haltunk.

Hétfőn reggel megnéztük egy banya főmérnök szakszerű magyarázata mellett az arany-eréket olvasztó kohókat, mely a város főnevezetessége. Azután megtekintettük a kőfaragó és csiszoló ipariskolát, a kaszinót, mely csinos parkban van s mely előtt Lukács Béla volt penzügyminiszter bronzszobra áll. Ebed után szekerekkel Abrudbányán keresztül, a hová 6 órakor érkezünk és a hol 2 óra hosszat időztünk, Verespatakra vonultunk be, a hol a város megvendegelt bennünket. Nem tehejük hogy a vendégszeretet ezen jeleért szívóbb fakadó köszönetünknek kifejezést ne adjunk.

Kedden kora reggel a Detonátára indultunk, hova 3 órai gyaloglás után értünk. Utközben láttuk a gyönyörű Vulkan és Csetatye hegyet, majd pedig a távolban keklő toroc-

lid plebánosnak minden tiltakozása, hogy ő már öreg ember, szigoruan be kell tartania a diétát, Danyi bácsi addig erőszakolta, míg lemorzsolta egy fél pogácsát. Alig várta, hogy szóhoz jusson.

— A fia dolgában jöttem Danyi bácsi.

— No! — mordult egyet az öreg, hirtelen lenyelve egy jól megtermett pogácsát.

— Ugy bizony. Az a gyerek ugy nő fel, mintha se apja, se Istene nem volna. A faluban mindenki panaszkodik rá s nem állok jót érte, ha valami komoly kellemetlenség éri. Neveletlen, vásott, rossz gyerekek, a mellett már olyan híreket is hallottam, hogy könnyen a kezehez ragad, ami a másé. Ezen a bajon segíteni kell, még pedig gyökeresen és gyorsan.

— Nagyobb annak a hirnek a tüze, mint a meleget, plebános uram.

— Van biz' annak tüze is, parazsa is. Hanem hát jól teszi Danyi bácsi, ha a gyereket beadja valami jó hírű intézetbe, ahol majd jóra való, becsületes embert faragnak belőle. Telik is miből taníttatni bőven.

A négy üveges öregnek az arcizma sem mozdult meg ezekre a szavakra. Nyugodtan fujta a pap szemé kövé az erős pipafüstöt, miközben ujjával egykedvűen dobolt a vastag csizmaszáron.

— Nem hiába voltam prókátor reverendim, ime megtanultam az em-

ar (bör,
jogvé,
ás. 15.
rapok.
mely
nem-
kül a
telettel
zivenen

anul-

d. u.
táv és
ezetése
ottunk,
Tyrta-
ját. A
Nosz
n em-
l és a
y órai
eztünk
ét egy
város
onattal
p reg-
k Egy
lauzo-
neve-
vtarat,
a csil-
umot.
al Za-
érkez-

k egy
nagya-
et ol-
áros
meg-
szóló
csinos
luka
bro-
ekke
vá 6
2 óra
ra vo-
egven-
hogy
zivból
est ne

etóna-
yalog-
tuk a
egyet,
toroc-

ozása,
oruan
yi bá-
emor-
vártá,
Danyi

reg,
ermett

k ugy
Istene
ki pa-
erte,
ég eri-
rek, a
hallót
ragad,
egíteni
gyor-

a tüze,
a.
para-
Danyi
valami
aváló,
előle.

izma-
vakra.
közé
jjával
izma-

Skátor
z em

kői hegyeket. A Detonata szépsége mindnyájunkat bámulatba ejtett. Délre vissza érkeztünk Verespatakra. Ebéd után szekerekkel az aranybányához mentünk, a melyeknek megtekintése után egy aranyzúzt is megnéztünk azután Abrudbányára szekerestünk, a hol vacsora után magánházaknál megháltunk. Ezért az ottani áll. elemi iskola igazgatójának tartozunk hálás köszönettel. Másnap szerdán megnéztük a várost s szekerekkel visszatértünk Zalatnára. D. u. a vonatall Gyulafehérvárra utaztunk, utközben gyönyörű szép vidékeket láttunk. Preszáka falu mellett láttuk a Lukács Béla által felállított honvéd-emléket, a mely az oláhoktól 1849. október havában felkoncolt honvédek emléket örökíti meg. Gyulafehérváron 4 óráig időztünk s azután visszautaztunk Udvarhelyre, hova csütörtökön reggel megtörve bár, de fogya nem visszaérkeztünk. A kirándulásra a legnagyobb örömmel gondolunk vissza, hisz gazdag volt élvezetes mozzanatokban és tanulságos benyomásokban. Emléke még sokáig fog ott rezegni lelkünkben.

Egy kiránduló.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hir.** Az elmúlt héten több napig tartózkodott városunkban Von der Tann Lipót báró tábornok-nagy a III. német hadtest parancsnoka. A tábornok családjával sógora, gróf Mikes János főesperes vendége volt.

— **Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága** őszi rendes közgyűlését e hó 11-én Ugron Ákos főispán elnöklése alatt tartotta meg elég szép számban egybe gyűlt a tagok részvételével. A főispán őszi szöveg szerint küldöttség hívta meg a közgyűlésbe és érkezésekor lelkes üzenettel fogadták. Valóságos májusi programját képezi működésének főispánunk elnöki megnyitója melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közölünk. A vármegye-ház építési céljaira felvett kölcsön törlesztésére 3 százalékos, a tisztviselők nyugdíj-alapjára pedig névszerinti szavazással 1.5 százalékos pótdadót állapított meg a közgyűlés 1907. évre. A kormányrendeletek során tudomásul vették a kormány kinevezését tárgyzó miniszterelnöki, valamint az egyes

bereket ismerni. Kinéztem már én abból a kölyökből régen, hogy nem lesz belőle semmi. Kár volna rá költeni! Szamárnak megmaradhat ingyen is, minek költssem el rá összekuporgatott kis vagyonkamat. Majd meghánja, ha a maga ura lesz.

— Nagyon rosszul beszél Danyi bácsi, — szólt a pap mélyen elszomorodva — jogtudó, művelt embertől nem vártam ezt. Hogy így fia durva lelkű, bárdolatlan, erőszakos és hat ökor marad, az bizonyos, de épp oly kétségtelen az is, hogy Danyi bácsi siralmasan megkeserült meg hanyagságát. Quod Deus avertat.

Végre annyira jutottak, hogy a hirtelen természetü ember ajtót mutatott az okos beszédű öregnek s kiméletlen, durva szavakkal illette őt.

De a profécia kegyetlen következetességgel teljesült. A vásott gyereket lett husz esztendőse, már is kezét emelte agg apjára s nem egyszer történt, hogy a szomszédoknak kellett kivenni kezéből a félholtra vert öregot. Egyszer aztán Danyi bácsit megfojtva találták az ágyában. A fia fojtotta meg, a ki azóta ugy eltűnt, hogy még senki sem látta.

A régi világhoz való merev ragaszkodás és a jó tanácsnak megvetése ilyen borzasztóan boszulta meg magát. Egy hajdan erős familiának utolsó hajtását tépte le és semmisítette meg.

Szegény Danyi bácsi!

Szegény négy üveg!

miniszterek leiratait és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek az angol Eighty-club és egyesült kereskedelmi kamarák látogatásának kieszközléseért köszönő felirat Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszternek pedig 25 éves jubileuma alkalmából üdvözlő felirat küldését határozták el. Az egyes vármegyéknek a nemzeti ellenállás idejéből való átiratait részben tudomásul vették, másrészt meg hasonló szellemű feliratokkal támogatják. A nemzetiségi igazságok megfektezése, a vármegyei számvételek visszaállítása, a Bécsben székelő katonai földrajzi intézet kettéválasztása és egy katonai földrajzi intézetnek Budapesten való felállítás, a mezőgazdasági munkásmozgalmak korlátozása, az egyéves üszörjük levágásának tilalmazása és Sopron város törvényhatóságának a sajtószabadság törvény által való biztosítása tárgyában feliratot intéznek az országgyűléshez. A szarvasmarha, sertés és juh tenyésztéséről, a körjegyzői nyugdíjról, a tűzrendszeti szabályzat 6 §-ának módosításáról, az engedély alá eső iparokról, valamint a gazdasági munkás és cseléd lakásokról szóló szabályrendeleteket, illetve módosításokat elfogadták. A szabályrendelet tervezeteinek határozat előtt a törvényhatósági tagoknak való megküldésére vonatkozó határozatot, takarékosági szempontból eltorlították. Biró Dénes szolgabíró, Lukácsffy József és Szabó Endre tb. szolgabírókat a kihágási ügyekben való bíráskodás jogával felruházták. Parajd község központtal szolgabírói kirendeltség felállítását elhatározták és jóváhagyásra a belügyminiszterhez terjesztik. A községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők 1906. és 1907. évi fizetésekiegészítését elfogadták, ellenben a napi és füvárdiak egységes szabályozására irányuló kérésnek helyet nem adtak. Az árvíz által okozott rongálások helyreállítására 25,000 K rendkívüli államsegélyt kérelmeztek. Egyes közutak államosítását és az utalpnak jobb dotálását, valamint a székely vasúti részvények beváltását nagyobb szabású feliratban és a főispán vezetésével küldöttségileg kérelmezik. Az alispáni jelentést tudomásul vették, ugyszintén az egyes zárszámadásokat és költségelölirányzatokat is elfogadták. A közgyűlés főtagysorozatának 347 és a póttárgysorozat 179, tehát összesen az 526 pontból álló tárgysorozatot délután 1 órára letárgyalták. Ezután a hitelesítő közgyűlést hétfőn d. e. 11 órára kitűzve, a főispán elttetésével a közgyűlés véget ért.

— **Templomszentelés.** A gyönyörűen restaurált székelyudvarhelyi rómkath. plebánia templomot — mint jeleztük — f. hó 23-án szerdán délután szentelti föl a még mindig betegeskedő Mailáth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök felkérésére Prohászka Ottokár dr székesfejevári püspök, aki kocsin érkezik Baróth felől, ahol szintén templomot szentel és bérmál. Az ünnep délutánján ünnepi vecsernye és szent-égimádás, este pedig a Budapest-szálló színtermében műsoros estély lesz, melyen Prohászka püspök szabad előadást fog tartani. Az estélyen való szereplését városunknak már több előkelősége megígérte. A részletes műsort a napokban küldik szét.

— **Az országgyűlés** szerdán megnyílt és az 1907. évi költségvetés, valamint több törvényjavaslat beterjesztése után, csütörtökön elnapolta magát e hó 19-ikére. A költségvetés egyezkedéshezhatvannak millió harmincötezeröttszázhatvannak korona összes bevétellel, egyezkedéshezhatvannak millió tizenötözezeröttszázharminckilenc korona összes kiadással

és 20 322 korona fölösleggel van előirányozva.

— **Udvarhelyvármegye hölgyközösségéhez!** Gróf Zrinyi Péter és gróf Frangepán Katalin leánya gróf Zrinyi Ilona, a későbbi Thököly Imréné (szül. 1643., meghalt 1703. február 18.) áldott hamvait folyó hó 29-én a kuruc bujdosókkal együtt szintén hazaszállítja a nemzeti kegyelet. Az öt koporsó egyike Zrinyi Ilonáé, II. Rákóczi Ferenc hőseleki édesanyjáié, a ki 1685. november havában, ezelőtt 221 esztendővel, mikor Caraffa gróf, majd Caprara gróf császári tábornok ostrom alá fogta Munkács várát, oly elszántan védte magát, hogy az osztrákok armádiája sem boldogulhatott a körülzárással és kétszer szegyenkezve kellett elhagyják a vár környekét. A hős anyának bátor szívű fia, a 12 éves II. Rákóczi Ferenc is ott forgolódott a bástyákon, bátorítva, lelkesítve a vitézeket. „Senki sem engemet, — írja Zrinyi Ilona — sem két gyermekemet megijedt állapottal bizony nem látta; valamint eleim, ugy voltunk készek fejünk fennállatáig a várat megtartani, életünk leltételével”. A császári hadak 1687-ben másodszor és harmadszor is ostrom alá vették a várat, míg végre a hős asszony — értesülve, hogy sem férjétől, sem pedig a töröktől segítséget nem kaphat — 1688. január 17-én, a személyesen a vár alá szállott Caraffa Antal grófnak, az eperjesi bakónak, árulás folytán kénytelen volt feladni a várat. Nem akarjuk bővebben esetenlni Zrinyi Ilona életét. Hiszen az ő fogalomná vált dicsőséges példája, minden igaz magyar nő előtt követésre áll. Az e hó 29-én hazaszállítandó öt koporsó egyike a Zrinyi Ilonáé, aki világhírűvé tette a magyar nők bátorságát, mérhetetlen honszerelmét. Ezt az alkalmat tehát fel kell használni az utódoknak és hálájuk, kegyeletük adóját lerovandó, a fenséges ünnepelésben Udvarhelyvármegye hölgyeinek is részt kell követelniök. A jótekonny nőgyesület álljon a mozgalom elére és képviseljek a székely nők soha el nem muló kegyeletét az ünnepségen. Itthon sem szabad elfeledkezni a nagy napról. Ahhoz méltó ünnepség rendezésével tegyék emlékeztetessé Zrinyi Ilona porainak hazai földbe hozatalát. Nagy napokat élünk. Erős megpróbáltatások előtt áll a nemzet. Szükségünk lehet még a Zrinyi Ilonákra...

— **A szegénytörvény eltörlése** céljából Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága Dr Lukácsffy István bizottsági tag indítványa alapján, a magyar országgyűlés képviselő házához e hó 11-én tartott közgyűlésében egyhanulag hozott határozatából a következő táviratot intézte:

A magyar országgyűlés képviselőházának
Budapest.

Udvarhelyvármegye mai napon egybegyűlt törvényhatósági bizottsága egyhangulag hozott határozata folytán arra kéri a képviselőházat, hogy dicső emlékeztető fejedelmünk II-ik Rákóczi Ferenc és bujdosótársait megbélyegző 1715-ik évi 49-ik törvények 1—3 szakaszát hatályon kívül helyezze, s nevezetteknek a magyar nemzet szabadsága körül szerzett, soha el nem évülő érdemeit törvénybe iktató javaslat benyújtásáról gondoskodjék, s azt azonnal és aként tárgyalja, hogy ezen alkotandó törvény lehetőleg még a folyó év október hó 27-ik napjáig szentesítve is legyen.

A törvényhatóság képviselőjében.

Damokos Andor
alispán.

— **Új ügyvéd.** Dr Ferenczy Gabor az ügyvédi vizsgát e hó 19-én letette és irodáját közelebről megnyitja Oklándon.

— **Örömtűzek városunk és vármegyénk határain.** II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak hamvait folyó hó 29-én déli 12 órakor indítják utnak. Délután fél ötkor érkezik a vonat Lugosra, 6 óra 25 perckor Temesvárra, ahol egy óra hosszáig időzik. Nyolc óra 43 perckor Zombolyára érkezik és ott 5 percet tartózkodik. Nagykikindára 9 óra 18 perckor, Szegedre este 11-kor és onnan éjjel 1 órakor megy tovább. Reggel 8 óra 20 perckor érkezik Budapestre. Ez a sorrend világosan mutatja, hogy a vidék miképen illeszkedik be az országos ünnepség keretébe. Vármegyénk törvényhatósági bizottsága Dr Lukácsffy István javaslatára kimondotta, hogy az általános ünneplést a vármegye hazafias közönségéről feltételezi. Az iskolákban a tanítás szünetel. A templomokban ünnepi istentiszteletek lesznek. Szóval az egész ország ünnepelni fog. Ohajtandó és a nagy nap méltóságát emelő cselekedet lenne, ha városunk polgármestere intézkednék, hogy a Budváron, Csicseren, a Szarkakő és a Kuvar tetején, valamint a Szejké-fürdő város felőli magaslatán, tehát öt helyen örömtűzek gyuljanak e hó 29-én este. A város köz- és magánépületeinek ablakait pedig kivilágítsuk. Másnap, 30-án lennének aztán a tulajdonképeni ünnepségek, istentiszteletek. Este pedig a nőgyesület Zrinyi Ilonát dicsőítő műsoros estélye: esetleg az uri kaszinó, tisztviselői és polgári kör együttes közreműködésével a II. Rákóczi és bujdosó társai emlékére rendezendő ünnepség lenne, amelyhez a nőgyesület is csatlakoznék. Az irányadó körök lépjenek akcióba és gyorsan határozzanak. A vármegye kiemelkedőbb pontjain az illető községek vezetői gondoskodjanak örömtűz gyújtásáról.

— **Az erdélyrészi birtokrendezés** ügyében a törvényjavaslat-tervezet készen van és azt Polónyi Géza igazságügyminiszter november 12-én tartandó szaktanácskozás elé terjeszti: Erre Ugron Ákost vármegyénk főispánját is meghívták.

— **Kossuth Ferenc** kereskedelemügyi miniszterhez törvényhatósági bizottságunk Dr Válcsik Ferenc indítványára a következő felirat küldését határozta el:

Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy meleg szeretettel és hálás előismeréssel üdvözlí Kossuth Ferenc m. kir. kereskedelemügyi Miniszter Urat azért, mert az angol szabadalvú, u. n. Eighty Club és az angol egyesült kereskedelmi kamarák küldöttségének látogatását kieszközölte s ez által a külföld figyelmét Magyarországra irányította. Meg van győződve bizottságunk arról, hogy a kereskedelemügyi Miniszter urnak ezen cselekedete egy láncszeme annak az öntudatos és tervszerű függetlenségi politikának, melynek követése a Miniszter urnak családi hagyományai és saját multja által előszabott szent kötelessége. Mig a szabadalvú klubjának látogatása által függetlenségi törekvéseinknek a külföld rokonszenvét megszerezni s a liberalizmus és alkotmányos intézmények szeretetében, mint két kiváló nemzeti sajátosságban azonvő felfogásu nemzet közti barátságos köteléket erősíteni volt a jövőbe látó államférfi kitűzött célja, addig az egyesült kereskedelmi kamarák látogatása hivatva volt megnyitni nyersterményeink számára az angol piacot s kedvet ébresztetni az angol kereskedőkben arra, hogy elhelyezésre váró tőkéiket hazai vállalatinkba fektessék.

Bizottságunk tehát ily felfogásból indulva ki, a Magyarország állami függetlenségének és gazdasági önállóságának kettős irányu de egymást kiegészítő, előmozdítását célzó ezen cselekedettel, minden magyar ember hálája, szeretete és bizalmára érdemesnek íteli s elhatározza, hogy

ezen érzelmeit felirat után a Kereskedelemügyi Miniszter Ur tudomására juttatja.

— **Pávelka Márton**, városunk köztisztviselőben álló polgára, városi és törvényhatósági bizottsági tag, buzgó munkával töltött életének 69-ik évében, 36 évi boldog házasság után e hó 11-én elhalt. Temetése tegnap d. u. 4 órakor a helybeli katonai tiszti és altisztikar, valamint a polgárság széleskörű részvéte mellett, a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint történt meg városunkban.

— **Tisztújítás.** Az udvarhelyvármegyei ált. tanító-egylet udvarhelyi fiókköre minap tartott ülésén tisztújítás volt. Elnök: Györkes Mihály, alelnök: Mirtse Dénes, jegyző: György Sándor, pénztárnok: Bőjthe Béla, könyvtárnok: Lőrinczi Béla, központi választmányi tagok: Hetser Kálmán és Vida Mózes lettek.

— **Az udvarhelymegyei tejszövetkezetek 6 hónapja.** Az év első negyedében megindított 12 tejszövetkezet működéséről a következő száraz statisztikát közöljük. A tejszövetkezetek 6 hónap alatt földolgoztak tejet és vaját: 1. Kobátfalvi tejszövetkezet 89530 liter tejet 3938 klg. vaját. 2. Homoródszentpáli tejszövetkezet 58416 liter tejet 3382 klg. vaját. 3. Siménfalvi tejszövetkezet 35937 liter tejet 1654 klg. vaját. 4. Rugonfalvi tejszövetkezet 32783 liter tejet 1522 klg. vaját. 5. Szent-ábrahám tejszövetkezet 21239 liter tejet 928 klg. vaját. 6. Etédi tejszövetkezet 21773 liter tejet 1052 klg. vaját. 7. Énlakai tejszövetkezet 17495 liter tejet 813 klg. vaját. 8. Nagyalambfalvi tejszövetkezet 17861 liter tejet 784 klg. vaját. 9. Székelymagyarosi tejszövetkezet 45675 liter tejet 1975 klg. vaját. 10. Homoródabásfalvi tejszövetkezet 18047 liter tejet 734 klg. vaját. 11. Felsőrákosi tejszövetkezet 33626 liter tejet 1816 klg. vaját. 12. Oláhfalvi tejszövetkezet 8731 liter tejet 375 klg. vaját. Összesen 401.113 liter tejet 18973 klg. vaját. A tagoknak tejért kifizettek ezen idő alatt: 1. Kobátfalvi tejszövetkezet 10.743.60 koronát. 2. H.-szentpáli tejszövetkezet 7.009.92 koronát. 3. Siménfalvi tejszövetkezet 4.312.44 koronát. 4. Rugonfalvi tejszövetkezet 3.933.96 koronát. 5. Szt.-ábrahám tejszövetkezet 2.549.68 koronát. 6. Etédi tejszövetkezet 2.127.6 koronát. 7. Énlakai tejszövetkezet 2.199.40 koronát. Nagyalambfalvi tejszövetkezet 2.143.33 koronát. 9. Magyarosi tejszövetkezet 5.481.00 koronát. 10. Abásfalvi tejszövetkezet 2.165.64 koronát. 11. Felsőrákosi tejszövetkezet 3.935.12 koronát. 12. Oláhfalvi tejszövetkezet 1.222.32 koronát. Összesen 48.309.19 koronát. Ezen számok tehát elég szépen „beszélnek“.

— **Festmény-kisorsolás.** Spanyol Pál kath. főgimn. rajztanár egy értékes szép tájképet festett s ezt a restaurálás alatt álló plebánia templom javára följárólta. A festményt a f. hó 24-én rendezendő estélyen fogják kisorsolni. Egy sorsjegy ára 1 korona.

— **Kitüntetett kiállítók.** A Magyar Védő-Egyesület tordai fiókja által rendezett honi iparkiállításán Orbán, Nagy és Tamás cipésziparosok aranyoklevelet; Salamon Kálmán műfaragómester ezüst érmet és ezüstoklevelet; Sturza József csizmadiamester bronz érdemérmet és díszoklevelet, valamint Balázs Károlyné taplómunkáiért dicsérő okmányt nyert. A kiállítási tárgyak pénteken érkeztek vissza meglehetősen rendetlen és sanyaru állapotban.

— **Öt tojás — 40 fillér** volt pénteken a székelyudvarhelyi piacon. E szerint nálunk egy láda (1440 drb) tojás 112 K 32 fillér, míg ugyanakkor Budapesten a központi vásár-

csarnokban ugyanennyinek az ára csak 92 korona — innen odaszálítva Maholnap beáll az inség városunkban. Jó lesz erre figyelni az intéző-köröknek, vagy pedig városi közönségünket is ajánlják — közsegélyre. Hiszen a maihoz hasonló árakat csak mesterségesen lehet előidézni.

— **A delizsánc** utjait egyenetlik. A városunk és Gyergyószentmiklós között elrendelt postajárat sürgős berendezése folyamatban van s még e hó folyamán megkezdődik a közlekedés. Vajjon nem lenne-e jó a mind-n alapos ok nélkül félbe maradt automobil akciót feleleszteni? Valami idegen náció eddig megcsinálta volna.

— **Vizsgabál.** Simkovits József táncitanító, folyó hó 20-án a Budapest szálló színháztermében tartja meg tánciskolai vizsgabálját.

— **A róm. kath. plebánia templom** belső javítása és díszítésére adakoztak (V. közlemény) Szabó Gáborné (Szombathely) 52 sz. gyűjtőívén: Dr Demeter Lőrincné, Ungvári Lajosné 2—2 K, Szabó Gáborné, Kovács Domokos, Szakáts Karolina, Bodrogi Sándorné, Novák Istvánné, Varróné, Papp Gergelyné, Csiki Lőrinc, Tarsasfalvi M. Pál Jánosné, Farczadiné, Pál Lajosné, Tittel Ferencné, N. N. Sz. Zs. Magyarai Ferencné, Hartmayer Rudolf 1—1 K, Vladár Ferencné 60 fill. Schwartz Mihályné, Király Andor, Krusnicki Sándor, Demény Ferenc, Soly mossy Pálné 50—50 fill. Borbély, Trattner József, Kovács Lázár, Biró Ferencné, Komaracy Ilonka, N. N. Papp Dénes, Barabás Imre, Péterfi József, Barabás Mártonné, Spaller J. Phaffenhuber Izabella, öz. Kiss Sándorné 40—40 fill. Varga Pál, Csiki Dénes, id. Vass Andrásné, László Istvánné 30—30 fill. Fernengel Frigyes, Barabás Károly, id. Sándor Pálné, Orbán Dénesné, Hegyi Mózes, Bálint Róza, Hajdu Jánosné, N. N. N. Györfi Károly, Dénes Mihály, Sándor Pál, Császár Józsefné, Sándor Zsigáné 20—20 fill. Derzi Mózesné, Dávid Ferencné, Gál Mihályné, N. N. Elekes Lőrincné 10—10 fill. Vass Ferencné 8 fill. összesen 33 K 88 fill. — Lakatos Vilma 59 sz. gyűjtőívén: Dr Györgypál Domokos Csikszereda, Gecző Béla 4—4 K, Körösy Géza Toplica, N. N. Szentcs Gergelyné, Kovács György 2—2 K, László Elek, László Berta, öz. Tanber Nándorné, Csaka Béláné, Tamás Gergely Kassa, Albert Balázsné, K. T. Gidró B. Császár Dénes, Kemesi Józsefné, Czédő István, Trohán F. Kovács Péter, Hajnod, Lacz Sándor, Petres Lajos 1—1 K, összesen 32 K. — öz. Tamás Ferencné 27 sz. gyűjtőívén: Tamás Balázs 3 K, öz. Tamás Ferencné, Barabás Jánosné 2—2 K, Gábor Mózes, Kovács Áronné, Fülel István, Kézsmárky Mór, Jakab Ignác, Vicsai János, Boros Domokosné, Schiraky G. Patoczky P. Csergőfy Antal, Bedő István 1—1 K, Szigethy Dénes, Lukács István, Asztalos Péter, Verestoi Daniel, Regina 40—40 fill. összesen 20 K — Sterba Ödönné 105 sz. gyűjtőívén: Sterba Ödönné 30 K. — Hargita Nándorné 97 sz. gyűjtőívén: Hargita Nándorné 5 K, Dézsi Istvánné, Kónya Sándor zenekara 4—4 K, Maráth Józsefné 3 K, Pillich Lajosné, Gabrovitz K. Halbach Jakabné, Janicsék József, Kóbori Ferenc, Dorosné, Dávid Gergely, Szentcs Márton 2—2 K, Dávid András, Miskolczy Károlyné, Kandó Istvánné, Dollny Róbertné 1—1 K, összesen 36 K. — Szabó Gáborné 107 sz. gyűjtőívén: Dr Török Albert Tibód 20 K, Szabó Gáborné Tibód 10 K, összesen 30 K. Összesen 6 gyűjtőív 181 K 88 fill. I—IV közlemény 1569 K 19 fill. Összesen 1751 K 7 fill. Fogadják a nemesszövü adakozók ez uton is hálás köszönetünket.

Székelyudvarhely, 1906. október 10
Gróf **Mikes János** **Pasek Viktor**,
főesperes plebános, bizottsági pénztárnok,
bizottsági elnök.

— **Az unitárius templom** javára a helybeli egyházközség előjárósága az alábbi kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza: Tódor Sándor és Orbán Sándor beszámolt: 1224 korona 44 fill. Dr Egyed Balázs 407 sz. gyűjtőívén: Dr Imreh Domokos 4 korona, Kállay Sándor 2 korona, Szabó Dénes 1 korona. Együtt 7 korona. Kovács Imréné 469 sz. gyűjtőívén: Buzogány György 2 korona, id. Simó János,

Vári Elek, Lőrincz Mózes 1—1 korona. Együtt 5 korona. Pap Dénes 413 sz. gyűjtőívén: Pap Dénes 5 korona, Kelemen Pál 2 korona, Kandó István, Nagy Sándor, Nagy Ferenc, Gergely Róza, Szöcs Gergelyné, Bálint Gábor 1—1 korona, Olasz Domokos 50 fill. Együtt 13 korona 50 fill. Vári Albert utján Bónis Ferencné 10 korona. A hom.-ujfalvi unitárius egyházközség 4 drb gerenda megváltása árába 14 korona. Egy magát megnevezni nem akaró gyűjtött 50 koronát. Kisgyörgy Sándor utján Tarsasfalvi Albert 4 korona, Dr. Mátyás Mihály 25 korona, Albert Iván 24 korona. Kobátfalván rendezett mulatság jövedelme 63 korona 33 fill. Buzogány József utján ifj. Murvai Mózes 2 korona, Gálffy János 77 sz. gyűjtőívén: Öz. Veres Miklósné 25 korona, Gálffy János 16 korona, Morógyi Istvánné 5 korona, Gálffy Jánosné 4 korona. Együtt 50 korona. Klein Zsigmond cég 200 korona, Imreh József 2-szer 50 korona, Vári Albertné 25 korona, Vítális Elek 5 korona, Pálffy Dénes által adott 10,00 drb cserép ára 184 korona. Az I—LIII. közlemény 12077 korona 84 fill. E közlemény 1957 korona 27 fill. Összesen 14035 korona 11 fill.

TANÜGY.

Méltó a munkás a maga bérére!
Egyértelműleg ezen álláspontra helyezkedett vármegyénk törvényhatósági bizottsága a tanítók jogosult kéréseinek előterjesztésekor. Egyetlen komoly hang sem emelkedett arra, hogy fizetésük megfelelő volna és hogy az munkásságukkal egyenlő arányban állana. A törvényhatósági bizottság egészen a mult számunkban röviden jelzett nézetünkhöz csatlakozott. Nagyra becsüli minden művelt ember a tanító-ság fontos hivatását, melynek fenséges voltát leg-szembeötlőbb módon a mai követelményeknek meg nem felelő anyagi sorsuk akadályozza. Ezen segíteni kell és azt rendezni, a nemzeti kor-mány egyik elsőrendű feladatául fogja bizonyára tekinteni. Ezt célozza Péterffy Lőrinc szenttamási róm. kath. plebánosnak az állandó választmány javaslatát kiegészítő módosítása is, amelyet szóról-szóra itt közlünk és amelyet a törvényhatósági bizottság egyhangulag elfogadott:

Udvarhelyvármegye törvényhatósága magáévá teszi az összes tanító-ság fizetésrendezése ügyét és figyelemmel azon irányelvekre, hogy az állami tanítók fizetésrendezésevel a községi és felekezeti tanítók fizetése is egyidejűleg és ugyanazon mértékben rendeztessék, a fizetésrendezés mielőbbi megvalósítása érdekében felir az országgyűléshez.

Ugyancsak felir a törvényhatóság a tanítói nyugdíjtörvény megváltoztatása iránt, kiemelve főként a törvény azon sérelmes intézkedését, mely a felekezeti kántortanítók kántori jövedelmét — habár azt a fizetési minimumba beszámítja — a nyugdíjigénynél nem veszi figyelembe.

A törvényhatóság ezen feliratát az összes törvényhatóságoknak pártolás és hasonló felirat szerkesztése és az országgyűléshez való felterjesztése céljából megküldi.

Kartársaimhoz!

A székelyudvarhelyi községi iskolai tanítók általszerkesztett s az „Udvarhelymegyei tanító-egylet“ tulajdonát képező

„Módszeres szépirási irkák“

Betegh Pál és Társa székelyudvarhelyi cégnél, kellő mennyiségben a kartársak rendelkezésére állanak.

Midőn ezt örvendetes tudomásra hozom, egyuttal kartársi szeretettel kérem: tekintettel arra, hogy ezen irkák a szépirás módszeres tanítására

kiválóan alkalmasnak, sőt — ez id szerint — minden használatban lévő fölött célszerűbbeknek találtattak tekintettel arra, hogy az irkák papírjának finomsága mellett — olcsóknak tekinthetők s nevezett cég a viszont elárusítóknak 20 százalékos kedvezményt nyújt; tekintettel arra, hogy említett előnyeik kívül az „Udvarhelymegyei Tanítók Otthona“ javára 10 százalékos jövedelmet ad minden kartársamnak önmaga iránti kötelességére hivatkozással — iskolájukba ezen irkákat bevezetni környezetükben lévő kereskedőkkel beszereztetni sziveskedjenek.

Reméljük, hogy Kartársaim szíves kérésemet teljesíteni fogják, melyek után vagyok

Siménfalván, 1906. szept. hóban
kartársi üdvözléssel:

Szász Ferenc,

az „Udvarhelymegyei tanító-egylet“ elnöke.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562 — 1691-ig.
Irtá: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(71. folytatás.)

Az elősorolt adótételek nem vonatkoznak ugyan a székelyekre egyenest, hanem a nemesi jobbágyokra, de azért a székelyekre is birtak érvényességgel. Mert az országgyűlési cikkelyekben az itt idézett esetek mellett „a székelyek hasonló terheket vállalnak“ fele megjegyzésekkel vagy hasonló, vagy csaknem szó szerint egyező fordulatokkal találkozunk, a melyekből az tűnik ki, hogy a székelyek is, mint a többi nemzetek, éppen annyi terheket hordoztak. Ez az állapot az a jelenség erősít meg, mely szerint az országgyűlési cikkelyekben, egyetlen esett kivételével, ebben az időszakban általánosan szegéről nem történik említés.

Azonban csak a jobbágy-ság, mely a közsékely vagy községi székelyek és a földönlakók közül került át ebbe az osztályba, fizetett adót. A földön lakókkal (inquilini) ezentul jobbágyokként bántak. A földönlakók a közsékelyekkel közösen irandók össze — mondja a segessvári 1562-iki országgyűlés utasítása.³ 1564-ben az országgyűlés újra megbecsülteti a kincstári jobbágyokat és a földönlakókat.⁴ Nehányszor a következő években is utasítások történnek a földönlakók és községi adóztatása végett.⁵ Ezentul, mint magától értődő dolog eltűnik az országgyűlési cikkelyekből ez az adóintő rendelkezés. A kincstári jobbágyok eladományozásának kezdetén, 1566 után, az országgyűlés azonban kötelességének véli még egyszer, 1569-ben erősen hangsúlyozni, hogy a fejedelem keze közt maradtak, tehát a kincstári jobbágyok, ugyanazon terheket tartoznak hordozni, mint a magánosoknak eladományozottak.⁶ Az adófizetés-től való szabadulás órája földönlakókra, jobbágyokra nézve akkor ütött, akkor állt be, mikor nekik eredeti székely jogaik végleg visszaadattak.

Az adókiróvás alapja a kapu volt, a porta. Az összeírást magát a fejedelem megbízottai végezték, a fejedelemtől adott s néha az országgyűléstől kidolgozott szabályok szerint. 1562-ben maga a fejedelem küldött ki ilyen összeírókat, hogy a szükséges munkákat elvégezzék.⁷ Az ekként készített listák addig maradtak érvényben, míg tényleg beállt félreértések, változások vagy zavarok új számlálást szükségessé nem tettek. A székelyek külön kérésére 1564-ben új összeírást rendel el az országgyűlés⁸ s erre minden jobbágyot és földönlakót, kinek 6 ft. éró vagyona van, megbecsülni kell vagyis: az adófizetőket listába írták mind, de a szegényebbeket nem. 1566-ban az adó megszavazá-

ez id
an lév
áltatt
ik pap
olcsók
ég a v
lék ked
el arra
az „Ud
Otthona
met ad
ga irán
— isko
zetni
edőikke
n szíves
melyek

hóban
ettel:

nc,

gyei
őke.

-1691-ig
Denes.

m vo
e egye
gyokra,
tak ér
gyűlési
esetek
erheket
el vagy
szerint
nak, a
a szá
mzetek
tak. Ez
erősít
gyűlő
li. A
ősz

g, mely
ékelyek
rült át
dót. A
ezentul
nlakók
randók
1562-
1564-
becsül
és a
követ
történ
adóz
magá
ország
döntő
págyok
1566
a köte
1569-
ogy a
a ara
jobbá
toznak
oknak
zetés
dönla
tított,
eredeti
lattak.
u volt,
a fe
a fe
rszág
k sze
delem
ogy a
zzék.⁷
g ma
g be
vagy
egessé
n ké
ren-
min-
kinek
ecsül-
istába
obeket
vazá-

sánál a többi közt utalnak, mint normára, erre az összeírásra. 1671-ben újra számlálnak. „Mint hogy a székelyek a csapások miatt, melyek őket érték, sokat szenvedtek, elhagyta az országgyűlés, hogy a fejedelm nevezzen minden székben jámbor, hűséges, istenfő embereket, ki részökre és őket újra becsültesse meg, számláltassa a fejedelemtől nekik adandó utasítás szerint.”¹⁰ Az összeírási utasításban ez áll:

1. Mindenki (jobbágy), kinek házbéli marhájától elválva, 6 ft. erője vagyon 1 fttal adózzék.

2. Kinek a faluban egész telke van (itt hozzáteendő volna: de 6 ft. erő marhája nincs), az fél adóval, azaz: 50 dénárral rovandó meg; de ha csak fél telke van és marhája nincs, akkor ő segítse a többi fizetni.

3. A falusbíró ne fizessen adót.

4. A primorok és primipilusoknak csak azon szolgálai adómentesek, a kik bérért szolgálnak; de azokat, a kik libertinusok, oltalom végett, vagy valamely más okból, tehát nem bérért szolgálnak, azokat az összeírók becsülik meg.

5. A darabontok nevei is, kiknek megróható ingóságuk vagyon, beírandók a lajstromba; de oda kell tenni, hogy darabontok, adót azonban nem kell tőlük behajtani. Azok is felírandók, kiknek vagyona nem akkora nagy, hogy egy forinttal megróható volnának.¹¹

A darabontok tehát, a mint látjuk, nincsenek megróva, mi tekintettel arra, hogy hadi szolgálatot teljesítenek, érthető; a két első rend pedig éppenséggel szóba sem jő.

Csak önálló háztartással bírókat rónak meg általában, míg a béres szolgák adómentesek. A 6 fttal erő marha birtoka, mint alap voltaképpen egy pár ökör ára;¹² egy kapu után ez volt a legkisebb kivétel. Kinek ennél kevesebbje van, az mással együtt fizet egy kapu erejéig. A kivételnél tehát nem a ház birtokát veszik föl zsinórmértékül, hanem a marha és egyéb ingóság birtokát; végül aztán a szó valódi értelmében vett termelő vagyonnak, a nyílföld birtokosának és adóalanynak az ő földbirtokát. Ez volt a bázis.

A nemesi és a székelyföldi birtokokon, 1578-ban, egy új összeírást rendeltek el, mert a szükségletek igen megnöttek voltak.¹³ Erre külön részletezett utasítást dolgozott ki az országgyűlés s kérte a fejedelmet, hogy azt a végrehajtáskor vegye figyelembe.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

Károlyi Sándor gróf élete és munkája. Nagy nevű apjának emlékére a Magyar Gazdaszövetség ezen a címen cínos kiadású könyvet adott ki Kolosváry Lajosné szerkesztésében. A könyvben a legkiválóbb szövetkezeti írók tollából eredő és a gyász idejéből származó cikkek ismernek Károlyi Sándor gróf életét s mindama munkát, a melyet a meghaldogult főúr a magyar föld nepe érdekében kifejtett. Tíz ívre terjed és több sikerült kép díszíti, a melyek szintén a gróf életével vannak kapcsolatban. Izléses kiállítás és bő tartalma dacára árat csak 1 koronában állapította meg a kiadó Gazdaszövetség (Budapest, Üllői ut 21), a hol a könyv megrendelhető, hogy a szövetkezeti mozgalom hívei közül minél többen megszerezhesék. Kapható a Patria könyvkereskedésben (Bpest. Üllői ut 25.) és a Székely-Udvarhely kiadóhivatalában (Betegh Pál és Társa könyv-, papír-, író- és rajzszerkesztésében) Székelyudvarhelyt.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

Molnár Vilmos tanító urnak Patakfalva.

„A székely és a pálinka” címen közölt vezércikkünkretett megjegyzéseit, úgy és olyan hangból, amint ön azt megírta — legnagyobb sajnálatunkra — nem közölhetjük. Mi Szász Béla úr cikkelyét, mint saját neve alatt megjelent alapos véleményét közöltük s eltekintve a testi fenyték alkalmasától, aminek visszaállításáról komolyan szó sem lehet, egyebekben azzal egyetértünk. Bizonyára ön is ezt kifogásolja, amint közleményéből tényleg kivehető. Nyugtassa meg azonban önt is az, ami minket a közlésnél vezetett: egyetlen mondatért egy különben helyes irányú, vezéreszmétül alkalmas dolgozatot eldobni nem szabad. Nem akarjuk föltételezni azt sem, hogy ön, mint jóra való népevelő, aki közvetlen forrásból látja az alkohol szörnyű pusztításait, annak védelmére kívánna kelni. Hiszen az — fájda'om — minden pillanatban, amugyisterjed. Pl. vármegyénkben a múlt hónapban is fogyasztási és italadóból nem kevesebb, mint tizenkilencezerhárom K és 76 fillérrel vetek be többet, mint a múlt év hasonló hónapjában. Ezzel a horribilis összeggel, pedig még az alkoholizmus legjobb barátja is megelégedhetik. Vajjon nem lett volna-e jobb, ha az a közel huszezer korona megmarad a székely zsebében, avagy táplálkozásához szükséges élelmi cikkekért adódott volna ki? Azt hisszük ez kérdés tárgyat sem képezheti. Tehát béke velünk!

KÖZGAZDASÁG.

— Az első alföldi cognagyár részvénytársaság és szeszfinomítógár Kecskeméten budapesti központi irodájának (V. Merleg-utca 11.) heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapestén:

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózva	145—	149—
Finom szesz adózatlanul	44—	48—
Nyers szesz adózva	144—	149—
Denaturált szesz	38—	39—

A finomított szesz ára rohamosan emelkedik.

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó Intézete.

A Scott-féle Emulsió

minőségében mindig egyforma, mert előállításához mindig pénz, ügyességgel és gondnal megszerezhető legjobb anyagok használatnak. A Scott-féle Emulsió készítésénél kizárólag a legfinomabb norvégiai gyógycsukamájolaj lesz feldolgozva és így a többi alkotórész is mindig csak elsőrendű minőségű. Ennek tulajdonítható, hogy a Scott-féle Emulsió rendkívül táp- és gyógyerejét az orvos urak is méltatják s ez gyermekeknek és felnőtteknek, valamint a gyöngesség minden elképzelhető eseteiben, mint kitűnő tápszert oly gyakran rendeltetik. A Scott-féle Emulsió hatásának erejében messze felülmúlja a közönséges csukamájolajat.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerházaiban.

NYILT-TÉR.*

En alólírott ifj. Meburger András (lakom Homoróddaróc községben 171 h. sz. alatt) kijelentem, miszerint Dinka István Gyula urat igazságtalanul rágalalmaztam. Azonban e rágalmak légből kapottak, tehát el

* E rovat alatt közöltek nem vállal felelősséget a szerk.

ismerem, hogy igazságtalanságot követtem el vele szemben és hogy nem igazat mondtam.

Ifj. Meburger András.

Balázsi Ignác mészáros-nál marhahus levesnek való kilója 1 K 12 f, sütni való 1 K 20 f. 543 2—3

Major táncmester vizsga-bálja.

Folyó hó 21 én (vasárnap) Sándor István éttermében tartja meg Major táncmester tanítványai haladásának bemutatása céljából rendezendő záró estélyt, melyre a menyiben külön meghívót nem küld ki, a t. érdeklődő közönséget e helyen hívja meg. Belepti díj személyenként 2 korona, gyermekjegy 1 korona. Kezdeté pont 8 órakor.

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni miszerint ujonnan berendezett fűszer, festék, fonal, színes fejtők és csemege üzletemet **Deák-tér 15. szám** alatt megnyitottam.

Ajánlom legfinomabb minőségű kávéimat, u. m.: Jamaikai, Cuba, Ceylon, Portorico, Quatemala, valamint különböző gyöngy kávé fajaimat, finom olasz rizseket, valódi Veumann-féle aradi liszteket továbbá előpataki, kászoni, Székelyszelters és Baros forrás és ásványvizeket, mindenemű olajak, festékek, magyar gyártmányu szoba padló mázak, legfinomabb kristály tiszta szagtalan petróleumot stb.

Midőn a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérem, szolid árait, valamint pontos és előzékeny kiszolgálásról nagyra becsült vevőimet biztosíthatom.

Alázatos tisztelettel

Hánn Károly.

„Egyesült ceglédi szőlősgazdák borelárusító társasága” Cegléd.

Egyenlősi, bepincézi és áruba bocsátja a termelők tisztán kezelt legkitűnőbb borait.

Nyilvánítja és közvetíti ezentul az egyes termelők magán pincéiben, sajátkezüleg gondozott boraikat is.

Különösen előnyös szövetkezeteknek és vendéglősöknek a nálunk való bevásárlás, mert egész éven át egyforma és akármilyen nagytömegben folyton egy és ugyanazon bort kaphatják.

Ezuttal áruba bocsátjuk a legkitűnőbb siller színű „Kadarka” és zöldesfehér „Ezerjó”, „Rizling” stb. fajokat is, melyek több waggon vételénél igen mérsékelt árban kaphatók.

Levél- vagy sürgönycim: Egyesült szőlősgazdák társasága Cegléd.

Előnyös állás nők részére.

Az olaszteleki (Udvarhelymegye) m. kir. posta- és távbeszélő hivatalhoz 18 évet betöltött, 4 polgari osztályt végzett, szerény igényű hivatali kisegítő, postai kiképzésre, kedvező feltételek mellett felvetetik. Ajánlkozók levelben forduljanak özv. Laczkó Albertné m. kir. postamesterhez.

„Eredeti Singer” varrógépek

a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 16. sz. alatt levő „Eredeti Singer” cég képviselőjénél rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer-féle varrógépeket nem árusíthatnak.

Kiváló tisztelettel

Bokor András.

az „Eredeti Singer” cég megbízottja.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható.

5751—906. v. t. szám.

Hirdetmény.

Miután november 4-ike vasárnapra esik, figyelmeztetik a közönség, miszerint az itteni országos marhavásár f. évi november 2. és 3-án, a kirakó vásár pedig november 4., 5. és 6 án fog megtartatni.

Segesvárt, 1906. szeptember 29.

541 3—3

A városi tanács.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

CAMIS és STOCK

pároló-telepe

FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földmívelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályától a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

következő hivatalos vizsgálaton átmert

BOROK

vannak nagy mennyiségben raktáron:

	Fogy. adóval együtt	Fogy. adó nélkül
Magyarigényi rizling	80 fillér	70 fillér
Mézses fehér	65 fillér	55 fillér
Siller szekszárdi	47 fillér	37 fillér
Fehér asztali	45 fillér	35 fillér
Hegyaljai asztali	78 fillér	68 fillér
Villányi vörös, 1900 évi	88 fillér	78 fillér
Tolcsvai szamorodni 1900	155 fillér	144 fillér

Első Budapesti Malom-építész és Gépgyár képviselője. KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár

állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánffy J. fia vasnagyerkeskedésében Székelyudvarhelyen.

3488—906. k. i. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A közigazgatási erdészeti bizottság 1607—906 k. i. b. számú határozatával a »Hatod« nevű havason Kisbaczon, Bardóc és Csikszentkirály község közbirtokosságainak tulajdonát képező részen és pedig a »Boda kutja« és a »Barót köze pusztája« nevű helyeken két órház erdőtisztítási szállóval és istállóval felépítését elrendelvé s az építési költségeket egy-egy órházra 1721 K 10 f kikiáltási árban engedélyezvén, e munkálatok foganatosításának biztosítása céljából 1906. évi október hó 23-ik

napjának d. e. 9 órájára Olasztelek községében termében elnökletével tartandó nyilvános versenyárgyalást hirdetek.

Versenyezni óhajlókat felhívom, hogy az engedélyezett költség összeg után számítandó 5 százalékos bántópenzt kitűzött nap d. e. 9 órájáig juttassák kezembe.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és feltételek hivatalomnál hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

Okland, 1906. október hó 5.

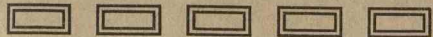
Szabady Tivadar. s. k. főszolgabíró.

2—2

Főzöttcet gyári raktár!

Legkiválóbb minőségű főzöttcet nagyban és kicsinyben Kossuth-utca 1. szám alatt (Dragomán üzlete mellett) kapható.

KOCSIK kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan kaphatók: Albert Péter kovácsmesternél Székelyudvarhelyt. Használt kocsikat becsérel és kijavít.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalmakban, nagyobb gazdaságokban, ugyancsak több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdas alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1—2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., 50 kiló ára 80 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN
gyógyszerész
Pécsett, (Baranyamegye).

Megrendeléshez hatóság engedélyt kérek mellékelni.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmutárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólmzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárak!

KÉRJEN
csak
Seller és Kary-féle

FREDON

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscar, chevreaux és lakkeipoh. Bécs, XII.11.

Tankönyvek, tanszerek

kaphatók: BETEGH PÁL és TÁRSÁNÁL.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziaszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívnél, csúznál és meghűléseknél, bedörzsölésként használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Aranyorszlánhoz“.

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legerjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len
legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász-**Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli elvétel. Nagy válaszok tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

Ajánlják modern gépekkel szakszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és j u t á n y o s á r o n való elkészítésére. Ajánlják továbbá

KÖNYVKÖTÉSZETÜKET

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki.

Acélírótollak, rondtollak, üveg-
tollak, tollszárazak, dísztollszárazak.
Írók, fekete, színes és másoló-
írók, notes-írók, csavarírók (crayonok), zsebírónok, csavaríronbetétek, íróvédők, íróhegyezők. **Kréták, iskolai, kávé-**
házi és fájelző kréták, színes kréták. **Tinták, legjobb irodai és**
másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok,
hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sípek és okarinák. Monogramok fehérnemű és leveledpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, ordészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár“. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárca és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szög-mérő, rajzdeszkák, tolltokok, itatódeszkák, vízfesték minden színben. Ecetek. Irodai és zsebtintatartók, díszintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapcsok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1906.